

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

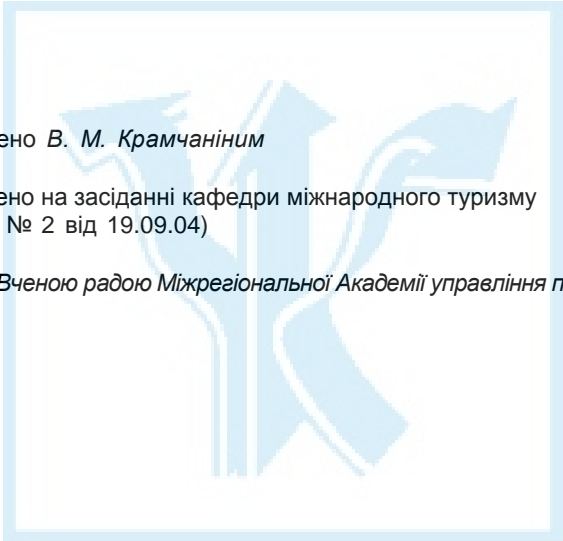

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ЦІНОУТВОРЕННЯ В ТУРИЗМІ”
(для бакалаврів спеціальності “Туризм”)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено *В. М. Крамчаніним*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного туризму
(протокол № 2 від 19.09.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Крамчанін В. М. Навчальна програма дисципліни “Ціноутворення в туризмі” (для бакалаврів спеціальності “Туризм”). — К.: МАУП, 2005. — 10 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Ціноутворення в туризмі”, план практичних занять, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета курсу — розглянути особливості процесу ціноутворення, що здійснюється на основі сукупності загальних принципів, правил, методів розробки ціни і формування концепції ціноутворення.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із загальною методологією ціноутворення в умовах ринкової економіки;
- розкрити особливості ціноутворення в туристичній галузі;
- навчити визначати оптимальну структуру ціни для максимізації прибутку туристичного підприємства.

Опанувавши дисципліну, студенти повинні *знати*:

- предмет, завдання та методи ціноутворення в туризмі;
- особливості ціноутворення на різних видах ринків;
- складові ціни і фактори, що впливають на неї;
- методи контролю і регулювання цін з боку держави;

уміти:

- користуватися спеціальною і науково-методичною літературою;
- розраховувати ціну на туристичний продукт різними методами;
- розраховувати еластичність попиту за ціною на туристичний продукт;
- визначати поведінку туристичних підприємств, споживачів в умовах конкуренції.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“ЦІНОУТВОРЕННЯ В ТУРИЗМІ”

№ пор.	Назва теми
1	Ціноутворення в умовах ринкової економіки
2	Основні аспекти ціноутворення в туризмі
3	Методи встановлення цін на туристичний продукт
4	Ціноутворення і конкуренція в туристичній галузі

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ЦІНОУТВОРЕННЯ В ТУРИЗМІ”

Тема 1. Ціноутворення в умовах ринкової економіки

Поняття ціноутворення. Принципи ціноутворення. Умови здійснення процесу ціноутворення. Сутність ціни та її функції. Види цін. Цінова стратегія. Поняття та види. Цінова політика підприємств сфери послуг.

Література [1; 8–10; 17; 19; 23; 24; 32]

Тема 2. Основні аспекти ціноутворення в туризмі

Фактори, що впливають на ціну в туризмі. Структура ціни на туристичний продукт. Характеристика її складових. Ціноутворення і життєвий цикл туристичного продукту. Визначення попиту на туристичний продукт.

Література [3; 4; 7; 11; 12; 15; 17; 23; 30]

Тема 3. Методи встановлення цін на туристичний продукт

Методичні підходи до розрахунку ціни на туристичній фірмі. Витратні методи встановлення ціни. Визначення ціни туристичного продукту на основі попиту споживачів. Організація конт-

ролю за цінами з боку держави. Методи державного регулювання цін у туристичній галузі.

Література [2; 6; 14; 16; 17; 22; 23; 28]

Тема 4. Ціноутворення і конкуренція в туристичній галузі

Поняття конкурентного ринку. Його види. Ціноутворення на різних видах конкурентних ринків. Встановлення рівноважної ціни в умовах конкуренції. Поведінка туристичної фірми на ринку в умовах конкуренції. Поведінка споживачів на туристичному ринку в умовах конкуренції.

Література [15; 17; 18; 20; 21; 26; 27; 29; 31; 32]

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 1. Визначення оптимального обсягу виробництва за різними рівнями цін.

Заняття 2. Розрахунок ціни на туристичний продукт за вихідними даними.

Заняття 3. Розрахунок загальної вартості туру за вихідними даними.

Заняття 4. Визначення рівноважної ціни в умовах конкуренції.

Заняття 5. Визначення еластичності попиту за ціною на туристичний продукт.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Поняття ціноутворення.
2. Принципи ціноутворення.
3. Умови здійснення процесу ціноутворення.
4. Сутність ціни.
5. Характеристика облікової функції ціни.
6. Характеристика функції з балансування попиту і пропозиції.
7. Стимулююча функція ціни.

8. Розподільна функція ціни.
9. Функція ціни як засобу розміщення виробництва.
10. Класифікація цін за каналами руху товарів.
11. Класифікація цін за ступенем регулювання.
12. Класифікація цін за територією дії.
13. Класифікація цін за ступенем монопольності й за терміном дії.
14. Класифікація цін за документальністю встановлення.
15. Класифікація цін залежно від суб'єкта встановлення.
16. Біржові ціни.
17. Транспортні тарифи.
18. Цінова стратегія. Її види і характеристики.
19. Урахування фактора інфляції при встановленні ціни.
20. Цінова тактика. Сутність і види.
21. Зовнішні фактори, що впливають на ціну в туризмі.
22. Внутрішні фактори, що впливають на ціну в туризмі.
23. Особливості ціноутворення в туризмі.
24. Зміна стратегії ціноутворення залежно від стадій життєвого циклу продукту.
25. Сутність політики ціноутворення на туристичних підприємствах.
26. Витратний підхід до розробки політики ціноутворення.
27. Споживчий підхід до розробки політики ціноутворення.
28. Принципи цінової політики підприємства.
29. Характеристика попиту на туристичний продукт.
30. Фактори, що впливають на попит у туризмі.
31. Визначення еластичності попиту за ціною на туристичний продукт.
32. Визначення ціни методом "витрати плюс прибуток".
33. Визначення ціни методом мінімальних витрат.
34. Метод надбавки до ціни.
35. Метод встановлення ціни з урахування точки беззбитковості.
36. Метод визначення ціни на основі максимального розміру збитків і прибутків.
37. Метод визначення ціни з орієнтацією на ринкової ціни.
38. Метод визначення ціни з орієнтацією на конкурентів.

39. Визначення ціни методом змагання.
40. Організація контролю за цінами з боку держави.
41. Мета та завдання державного регулювання цін.
42. Економічні методи державного регулювання цін.
43. Адміністративно-командні методи державного регулювання цін.
44. Необхідність державного регулювання цін у ринковій економіці.
45. Поняття і сутність конкурентного ринку.
46. Особливості конкурентного ринку.
47. Характеристика монопольного ринку.
48. Ціноутворення на монопольному ринку.
49. Характеристика олігопольного ринку.
50. Ціноутворення на олігопольному ринку.
51. Характеристика ринку монопольної конкуренції.
52. Ціноутворення на ринку монопольної конкуренції.
53. Поведінка туристичної фірми на ринку в умовах конкуренції.
54. Фактори, що впливають на поведінку споживачів в умовах конкуренції.
55. Структура ціни на туристичний продукт.
56. Собівартість продукції. Її економічні елементи.
57. Прибуток як складова ціни.
58. Податки і торговельно-посередницькі надбавки як складові ціни.
59. Сутність і методи цінової та нецінової конкуренції.
60. Антимонопольне законодавство України.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Балабанов И.* Экономика туризма. — М.: Финансы и статистика, 1993.
2. *Брихтем С. Ф.* Основи фінансового менеджменту: Пер. з англ. — К.: Молодь, 1997. — 100 с.
3. *Бугулов В. Н.* Ценообразование в условиях рынка: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 1996.

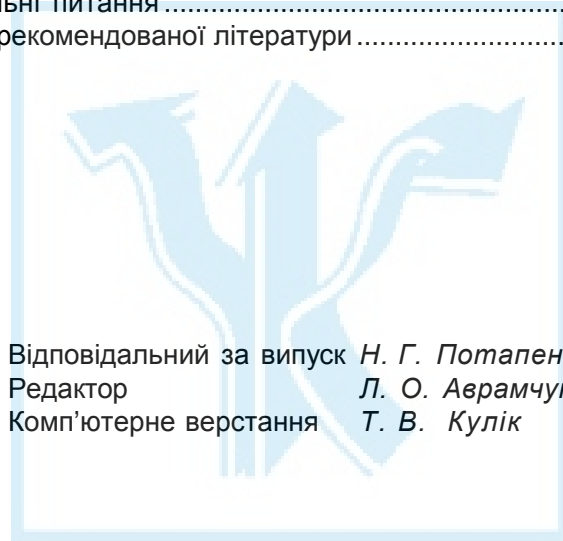
4. Горбылева З. Экономика туризма. — Минск: БГЭУ, 2002.
5. Деньги и кредит: Учеб. / Под ред. М. И. Савлука. — К.: Лыбидь. 1992.
6. Джон К., Лембден Д. Финансы в малом бизнеса: Пер. с англ. — М.: Финансы и статистика, 1992.
7. Дурович А. Маркетинг в туризме. — Минск: Новое знание, 2001.
8. Економіка підприємства: У 2 т. / За ред. С. Ф. Покропивного. — К.: Хвиля-Прес, 1995.
9. Ерухимович И. Л. Ценообразование: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 1998.
10. Задоя А. А., Петруня Ю. Е. Основы экономики. — Днепропетровск: Акад. упр., бизнеса и права, 1995.
11. Заруба О. Д. Основи фінансового аналізу та менеджменту: Навч. посіб. — К.: УФТМБ, 1995.
12. Здоров А. Экономика туризма. — М.: Финансы и статистика, 2004.
13. Калина А. В. Современный экономический анализ и прогнозирование. — К.: МАУП, 1997.
14. Коробов М. Я. Фінанси промислового підприємства: Підручник. — К.: Либідь, 1995.
15. Котлер Ф. Основы маркетинга. — М.: Прогресс, 1990.
16. Кузин В. В. Предпринимательство в зарубежном спорте. — М., 1993.
17. Литвиненко Я. В. Сучасна політика ціноутворення: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2001.
18. Макконелл К. Р., Брю С. Л. Экономика: принципы, проблемы и политика. — М., 2001.
19. Нікбахт Е., Гропеллі А. Фінанси. — К.: Вік; Глобус, 1992.
20. Переверзин И. И. Формирование отраслевой экономики физической культуры и спорта // Теория и практика физ. культуры. — 1991. — № 9.
21. Примак Т. О. Економіка підприємств: Навч. посіб. — К.: МАУП, 1999.
22. Супорміна В. М., Федосов В. М., Рязанова Н. С. Фінанси зарубіжних корпорацій: Навч. посіб. — К.: Либідь, 1995.

23. Уткин Э. А. Цены, ценообразование, ценовая политика: Учебник. — М.: Тандем, 1997.
24. *Финансы* / Под ред. В. М. Родионовой. — М.: Финансы и статистика, 1995.
25. *Финансы* предприятий: Учеб. пособие / Под ред. Е. И. Бородиной. — М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1995.
26. *Финансовый менеджмент* / Под ред. Е. С. Стояновой. — М., 1996.
27. *Финансы и бухгалтерский учет в туризме. Экономика туризма* / В. И. Квартальнов и др. — М.: Финансы и статистика, 2003.
28. *Ценообразование и рынок: Пер. с англ.* / Под ред. Е. И. Пущина. — М.: Прогресс, 1992.
29. *Экономика и бизнес* / Под ред. В. Д. Камаева. — М., 1994.
30. *Экономика туризма* / В. И. Квартальнов и др. — М.: Финансы и статистика, 2004.
31. *Экономика физической культуры и спорта* / Под ред. В. В. Кузина. — М., 2001.
32. *Яковлев Г. А. Экономика и статистика туризма.* — М., 2004.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Ціноутворення в туризмі”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Ціноутворення в туризмі”	4
План практичних занять	5
Контрольні питання	5
Список рекомендованої літератури	7

Відповідальний за випуск *Н. Г. Потапенко*
Редактор *Л. О. Аврамчук*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2169

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП